

Besluit Verlenen ontheffing

Datum
22 september 2022

Zaaknummer
2019-008546

Onderwerp
Wet natuurbescherming –
Hoofdstuk 3 Soortbescherming

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Locatie

Steenfabriek Caprice, Scherpekamp 3, 6687 ML te Angeren

Gemeente

Lingewaard

Activiteit

Het oprichten en in gebruik nemen van een windpark

Hierbij ontvangt u het definitieve besluit over bovengenoemde aanvraag.

Definitief besluit

U ontvangt nu het definitieve besluit. Wij verlenen u deze ontheffing.

Coördinatie

Op de voorbereiding en bekendmaking van de besluiten is artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing. Dit betekent onder meer dat de besluiten worden voorbereid en bekendgemaakt volgens de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Als onderdeel van die procedure wordt eerst een ontwerpbesluit bekendgemaakt, waartegen zienswijzen kunnen worden ingediend. Vervolgens wordt het definitieve besluit opgesteld. Burgemeester en wethouders van Lingewaard zijn bevoegd de omgevingsvergunning te verlenen nu Gedeputeerde Staten van Gelderland het bevoegd gezag hebben overgedragen bij besluit van 2 juli 2019. Ook treden zij op als het coördinerend bestuursorgaan. Als gevolg hiervan verzorgen burgemeester en wethouders de kennisgevingen van de met elkaar samenhangende (ontwerp)besluiten en organiseren zij de behandeling van de eventueel tegen de ontwerpbesluiten ingebrachte zienswijzen.

De definitieve besluiten en bijbehorende stukken liggen vanaf 6 oktober 2022 zes weken ter inzage bij het Klantcontactcentrum (tijdens de openingstijden) in het gemeentehuis van Lingewaard aan de Kinkelenburglaan 6 Bemmelen. Ook zijn de stukken te raadplegen via de gemeentelijke website www.lingewaard.nl, <https://officielebekendmakingen.nl/> en via www.ruimtelijkeplannen.nl.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie
Gelderland

Datum
22 september 2022

Zaaknummer
2019-008546

Blad
2 van 21

De zienswijzen zijn betrokken bij de vaststelling van de definitieve besluiten. Met het bekendmaken van de definitieve besluiten wordt iedereen die een zienswijze heeft ingediend, geïnformeerd over wat daarmee is gedaan.

U ontvangt nu het definitieve besluit. Wij publiceren het besluit op www.overheid.nl. Tegen de gecoördineerde besluiten staat beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

De bijlagen zijn onderdeel van dit besluit

Bijlage 1 bevat een toelichting op ons besluit. Ook zijn de voorschriften van deze vergunning beschreven in bijlage 1. Neem alle bijlagen goed door.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op [Gelderland.nl](http:// Gelderland.nl). U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Erik Steenberg
Teammanager Vergunningverlening

Documentnummers inzage stukken:

03088069 Webformulier aanvraag d.d. 4 juli 2019
03465998 Activiteitenplan t.b.v. ontheffing Wnb soortenbescherming d.d. mei 2021
03088078 Belang van de ingreep d.d. 5 juli 2019
03466121 Soortbescherming Windpark Caprice te Angeren d.d. 17 augustus 2020
034669816 Gebiedsbescherming Windpark Caprice te Angeren d.d. 25 mei 2021
03469777 Windpark Caprice Project MER d.d. 25 februari 2020
03088086 Machtigingsformulier d.d. 4 juli 2019
03767059 Aeries berekening kenmerk RNUV8SqM8yB4 d.d. 31 augustus 2022
03465990 Memo effect stilstandvoorziening d.d. 23 april 2021
03466011 Aanvullende notitie stikstofdepositie d.d. 9 april 2021
03466021 Memo effect verhoging opgesteld vermogen 22 februari 2021
03466024 Notitie wijziging vermogen 22 februari 2021
03767114 Nota van antwoord juni 2022

Bijlagen:

Bijlage 1 – Toelichting en voorschriften; Bijlage 2 – Locatie windpark

BIJLAGE 1

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Windpark Caprice BV, Noordsingel 250, 3032BN Rotterdam hierna te noemen de aanvrager, van 29-04-2020 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 05-07-2019 ontvingen wij een aanvraag van Caprice BV, Noordsingel 250, 3032BN Rotterdam voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.1 lid 1 (Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen) 3.1 lid 2 (het verbod op opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen) en 3.1 lid 4 (Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen). Op navraag bij initiatiefnemer bleek bedoeld, artikel 3.1 lid 2 en lid 4 (voor huismus en gierzwaluw) en artikel 3.5 lid 2 en lid 4 (voor gewone dwergvleermuis). Tijdens de procedure zijn in overleg een aantal onderliggende stukken op punten aangepast of aangescherpt. Wij hebben de meest actuele stukken gebruikt in onze beoordeling (zie 'Documentnummers inzage stukken').

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van het in de wet genoemde belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid (artikel 3.3 Wnb lid 4b onder 1)) en voor het belang volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (artikel Wnb 3.8 lid5b onder 3). De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Het ontwerpbesluit heeft al ter inzage gelegen. Tijdens het behandelen van de zienswijzen van windpark Caprice werd duidelijk dat niet de laatste versie van de ruimtelijke onderbouwing ter inzage heeft gelegen. Daarnaast heeft de initiatiefnemer gevraagd om een wijziging in de aanvraag. Zij willen het maximaal vermogen verhogen van 5MW naar 7MW per windturbine. Dit bij elkaar vormt aanleiding voor het besluit van college van burgemeester en wethouders om voor windpark Caprice alle documenten opnieuw ter inzage te leggen.

Datum
22 september 2022

Zaaknummer
2019-008546

Blad
4 van 21

Er zijn zienswijzen ingediend. Een aantal zienswijze had ook betrekking op het Ontwerpbesluit ontheffing soortenbescherming en/of de vergunning gebiedsbescherming Wnb. Een volledig overzicht van de zienswijzen en de beantwoording daarvan is opgenomen in de Nota van antwoorden (zie documentnummers inzage stukken).

De zienswijzen hebben geleid het aanpassen van de onderstaande punten, maar niet tot herziening van het besluit:

- **Coördinaten:**
In enkele bij de omgevingsvergunning behorende stukken stonden onjuiste coördinaten van de windturbines. Dit is gecorrigeerd.
- **Stikstof:**
Door initiatiefnemer is een nieuwe AERIUS-berekening voor de aanlegfase opgesteld (in de gebruiksfase is er geen stikstofemissie), met de actuele AERIUS-versie.
- **Cumulatietoets:**
Naar aanleiding van een zienswijze (3d) is de cumulatietoets aangescherpt en zijn eventuele onduidelijkheden weggenomen.

Er is voor het aangevraagde project niet eerder een ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

De initiatiefnemer vraagt tevens een vergunning gebiedsbescherming aan. De (ontwerp-) vergunning is verleend onder zaaknummer 2019-008594.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.3 lid 1 en lid 4 en artikel 3.8 lid 1 en lid 5 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

Aan: Windpark Caprice BV, Noordsingel 250, 3032BN Rotterdam;

voor de soorten, verbodsbepalingen en wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1.

Datum
22 september 2022

Zaaknummer
2019-008546

Blad
5 van 21

Tabel 1 Soorten, verbodsbepalingen en belangen

	Nederlandse en wetenschappelijke naam	Verboden handelingen		Belang*
		In de gebruiksfase van de windturbines: uiterlijk tot 31-12-2050		
1	Boomklever (<i>Sitta europaea</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
2	Boomkruiper (<i>Certhia brachydactyla</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
3	Braamsluiper (<i>Sylvia curruca</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
4	Buizerd (<i>Buteo buteo</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
5	Ekster (<i>Pica pica</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
6	Fitis (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
7	Gaai (<i>Garrulus glandarius</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
8	Geelgors (<i>Emberiza citrinella</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
9	Grasmus (<i>Sylvia communis</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
10	Graspieper (<i>Anthus pratensis</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
11	Groene specht (<i>Picus viridis</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
12	Groenling (<i>Chloris chloris</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
13	Grote bonte specht (<i>Dendrocopos major</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
14	Heggenmus (<i>Prunella modularis</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
15	Holenduif (<i>Columba oenas</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
16	Houtduif (<i>Columba palumbus</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
17	Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
18	IJsvogel (<i>Alcedo atthis</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
19	Kauw (<i>Corvus monedula</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
20	Kievit (<i>Vanellus vanellus</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
21	Kleine karekiet (<i>Acrocephalus scirpaceus</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
22	Kneu (<i>Linaria cannabina</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
23	Koekoek (<i>Cuculus canorus</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
24	Koolmees (<i>Parus major</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
25	Meerkoet (<i>Fulica atra</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
26	Merel (<i>Turdus merula</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
27	Pimpelmees (<i>Cyanistes caeruleus</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
28	Putter (<i>Carduelis carduelis</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
29	Roodborsttapuit (<i>Saxicola rubicola</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
30	Spreeuw (<i>Sturnus vulgaris</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
31	Tjiftjaf (<i>Phylloscopus collybita</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A

Datum
22 september 2022

Zaaknummer
2019-008546

Blad
6 van 21

32	Torenvalk (<i>Falco tinnunculus</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
33	Tureluur (<i>Tringa totanus</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
34	Veldleeuwerik (<i>Alauda arvensis</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
35	Vink (<i>Fringilla coelebs</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
36	Winterkoning (<i>Troglodytes troglodytes</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
37	Witgat (<i>Tringa ochropus</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
38	Witte kwikstaart (<i>Motacilla alba</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
39	Wulp (<i>Numenius arquata</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
40	Zanglijster (<i>Turdus philomelos</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
41	Zwarte kraai (<i>Corvus corone</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
42	Zwartkop (<i>Sylvia atricapilla</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
43	Aalscholver (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
44	Blauwe reiger (<i>Ardea cinerea</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
45	Brandgans (<i>Branta leucopsis</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
46	Dodaars (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
47	Fuut (<i>Podiceps cristatus</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
48	Grauwe gans (<i>Anser anser</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
49	Grote zaagbek (<i>Mergus merganser</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
50	Grote zilverreiger (<i>Ardea alba</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
51	Kokmeeuw (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
52	Kolgans (<i>Anser albifrons</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
53	Krakeend (<i>Mareca strepera</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
54	Kuifeend (<i>Aythya fuligula</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
55	Nijlgans (<i>Alopochen aegyptiaca</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
56	Slobeend (<i>Spatula clypeata</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
57	Smient (<i>Mareca penelope</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
58	Stormmeeuw (<i>Larus canus</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
59	Toendrarietgans (<i>Anser serrirostris</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
60	Wilde eend (<i>Anas platyrhynchos</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
61	Wintertaling (<i>Anas crecca</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
62	Zilvermeeuw (<i>Larus argentatus</i>)	art. 3.1 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vogels	A
63	Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	art. 3.5 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vleermuizen	B
64	Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	art. 3.5 lid 1 Wnb	Het opzettelijk doden van vleermuizen	B

Datum
22 september 2022

Zaaknummer
2019-008546

Blad
7 van 21

Belang:

- A Artikel 3.3 Wnb lid 4b onder 1: in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid;
B Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden;

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor de locatie op het bedrijfsterrein van Steenfabriek Caprice zoals aangegeven in bijlage 2.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 31-12-2050.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verbodsbepalingen en belangen zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de provincie Gelderland, indien er verbodsbepalingen worden overtreden waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-008594.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-008594.

Datum
22 september 2022

Zaaknummer
2019-008546

Blad
8 van 21

9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-008594.
10. De voorgenomen werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de in tabel 1 genoemde soorten.
11. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden, waarvoor de ontheffing is verleend, dient door de ontheffinghouder een ondertekende opdrachtbevestiging van de ecologische begeleiding te worden verstrekt aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-008594. In de opdrachtbevestiging dient een omschrijving van de ecologische begeleiding, de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige te worden vermeld.
12. De ontheffinghouder is er verantwoordelijk voor dat de ecologisch deskundige tijdens het aanbrengen van de mitigerende maatregelen en de ecologische begeleiding alle bevindingen bijhoudt in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd aanwezig zijn op de projectlocatie en dient door de ontheffinghouder op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.
13. Het logboek dient door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de ecologische begeleiding/werkzaamheden aan de provincie Gelderland te worden verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2019-008594.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Soortspecifieke voorschriften

14. Teneinde het jaarlijks aantal slachtoffers onder vleermuizen te minimaliseren, dienen de turbines voorzien te worden van een stilstandvoorziening. Een stilstandvoorziening dient er als volgt uit te zien:
 - Periode van 1 juli en 1 oktober, en
 - tussen zonsondergang en zonsopkomst, en
 - bij temperaturen boven de 10 graden Celsius, en
 - bij windsnelheden lager of gelijk aan 5 m/sec, gemeten op gondelhoogte, en
 - droog weer (geen neerslag).
 - Hierbij wordt het eerste operationele jaar op gondelhoogte, middels batdetectoren, gemeten zodat de stilstandvoorziening passend voor de locatie kan worden gemaakt.
15. In de eerste drie jaar na de realisatie van de windturbines zal de activiteit en migratie van vleermuizen gemonitord worden middels batdetectors met opnamefunctie op gondelhoogte. Naar aanleiding van de uitkomsten van deze monitoring kan de stilstandvoorziening worden herzien of verder gespecificeerd.
16. De nadere uitwerking van de monitoring wordt beschreven in een monitoringsprotocol, dat voorafgaande aan de start van de exploitatie aan de provincie Gelderland ter goedkeuring wordt overlegd. De resultaten van de monitoring worden na afloop van de monitoringsperiode gedeeld met het bevoegd gezag.
17. De aanleg van het windpark dient bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels (1 maart - 1 september) plaats te vinden.
18. Als er toch in het broedseizoen gewerkt wordt, dient er eerst een veldcheck uitgevoerd te worden en zal, voorafgaand aan het broedseizoen het gebied ongeschikt worden gemaakt (kort maaien van de aanwezige vegetatie) om te voorkomen dat er alsnog vogels tot broeden komen. Tijdens de aanlegfase zal er volgens een ecologisch werkprotocol gewerkt worden.
19. De werkzaamheden starten niet eerder dan nadat door een ecologisch deskundige¹ vooraf in het veld een controle is uitgevoerd, waaruit blijkt dat er geen nesten in gebruik zijn of andere beschermde soorten in het plangebied gedood en/of verstoord kunnen worden.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

De ontheffing wordt aangevraagd voor de realisatie van Windpark Caprice te Angeren. Het windpark bestaat uit twee windturbines, die op het terrein van de steenfabriek 'Caprice Baksteen' in Huissenwaard, ten oosten van Angeren, worden geplaatst.

De aanvraag betreft de bouw en het gebruik van het windpark en behelst het volgende:

- Twee windturbines met elk een vermogen van maximaal 7,0 MW elk en drie bladen per rotor;
- Twee windturbinefundamenten;
- Een onderhoudsweg;
- Per windturbine een kraan-opstelplaats, inclusief eventueel benodigde hulpconstructies (damwand/kering);
- Een inkoopstation/transformatorstation;
- Windmolenparkbekabeling, die is verbonden met het inkoopstation.

De 2 windturbines worden geplaatst op de volgende coördinaten:

Tabel 2: Coördinaten turbines windpark Caprice

	X-coördinaat	Y-coördinaat
WTB-1	195789	436385
WTB-2	196105	435895

Het te kiezen type windturbine is gebonden aan vooraf bepaalde minimale en maximale afmetingen. Binnen deze bandbreedte bedraagt de ashoogte (de hoogte van de gondel) 130-160m en de rotordiameter bedraagt 130-170m. De maximale hoogte wanneer een wiek op haar hoogste punt is bedraagt 240m boven het maaiveld.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de rapportage "Rapportage soortbescherming Windpark Caprice te Angeren, Econsultancy, 17 augustus 2020). Het vooronderzoek is beschreven in hoofdstuk 4 van de betreffende rapportage. Het nader onderzoek naar de gewone en ruige dwergvleermuis heeft plaatsgevonden in 2018.

Onderzoek vogels

De onderzoek methodiek is beschreven in hoofdstuk 3 van de "Rapportage soortbescherming Windpark Caprice te Angeren, Econsultancy, 17 augustus 2020". Er is gekeken naar:

- Verstoring van jaarrond beschermde nesten van vogels.
- Verstoring en sterfte van broedvogels rondom het plangebied.
- Verstoring en sterfte van niet-broedvogels die over het plangebied vliegen.

Datum
22 september 2022

Zaaknummer
2019-008546

Blad
11 van 21

Voor de broedvogels zijn 5 veldrondes uitgevoerd in de periode van juni 2018 t/m mei 2019. Tijdens de veldronde is het plangebied zelf en circa 0,5 km rondom het plangebied onderzocht. Tevens is bepaald of jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn. De potentiële negatieve effecten op niet-broedvogels zijn bepaald aan de hand van 3 wintertellingen in de periode oktober tot en met februari, tezamen met gegevens uit literatuur en verspreidingsgegevens.

Onderzoek vleermuizen

Er is gekeken naar:

- Verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen.
- Verstoring en sterfte van foeragerende vleermuizen en vleermuizen langs een vliegroute.
- Verstoring en sterfte van trekkende vleermuizen.

Voor het onderzoek naar vleermuizen zijn in de periode half april tot oktober 2018 twee veldbezoeken uitgevoerd. Daarbij is gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid in combinatie met een batlogger en het analyseprogramma Batsound. In de periode half mei tot half juli is de kraamperiode van de meeste vleermuissoorten en is het foerageergedrag in beeld gebracht. In de periode half augustus tot eind september is gekeken naar paargedrag en de verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (van belang voor doortrekkende ruige dwergvleermuizen). Daarnaast zijn potentiële vliegroutes van vleermuizen in beeld gebracht, waaronder vliegroutes van de winterverblijf-plaats naar de zomerverblijfplaatsen. Er heeft geen onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen plaatsgevonden (er gaan geen verblijfplaatsen verloren).

Risicoanalyse

Op grond van de gegevens verkregen in het veldonderzoek is een risicoanalyse per soort uitgevoerd worden waarbij getoetst is aan de staat van instandhouding op grond van het “1%-criterium”. Daarbij is voor 64 soorten, waarvan 62 vogelsoorten (42 broedvogels en 21 trek- en watervogels waarbij meerkoet op beide lijsten voorkomt) en 2 vleermuissoorten, gebleken dat een (incidenteel) slachtoffer niet kan worden uitgesloten. Hiervoor is een ontheffing aangevraagd.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Vleermuizen

Tijdens de onderzoeken zijn twee vleermuissoorten waargenomen: de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Op en rondom de onderzoekslocatie is relatief weinig vleermuisactiviteit waargenomen: per avond tussen de 5 en 10 individuen, grotendeels gewone dwergvleermuizen met één enkele waarneming van de ruige dwergvleermuis.

Er is wel een vaste vliegroute vastgesteld langs de begroeiing tussen de Nederrijn en het terrein van de steenfabriek. De vliegroute loopt niet langs één van de bouwlocaties van de windturbines.

De ruige dwergvleermuis is eenmaal waargenomen, ten noorden van de zuidelijke bouwlocatie tijdens de najaarsronde.

Het plangebied maakt geen deel uit van de migratieroute van ruige dwergvleermuizen in het najaar. Als dat wel het geval zou zijn, dan zouden veel grotere aantallen zijn waargenomen. Er is geen vaste vliegroute van de ruige dwergvleermuis vastgesteld.

Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Binnen het agrarische buitengebied kunnen dit zijn: boomvalk, buizerd, havik, kerkuil, roek, sperwer en steenuil.

Lokale broedvogels

Rondom de onderzoekslocatie zijn rondom de onderzoekslocatie 50 verschillende vogels met nestindicerend gedrag waargenomen. Het gaat om de soorten zoals aangegeven in het rapport “Soortbescherming windpark Caprice Angeren” (Econsultancy, augustus 2020, pagina 18).

Trekvogels en watervogels

Aan de hand van tellingen ter plaatse is in beeld gebracht welke soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen en welke soorten/hoeveel individuen van een soort vliegbewegingen maakt op rotorhoogte van de geplande windturbines. Daarbij is indicatief aangegeven hoeveel vogels door het bestemde rotorvlak vliegen. Het gaat om totaal in 23 soorten zoals aangegeven in het rapport “Soortbescherming windpark Caprice Angeren” (Econsultancy, augustus 2020, pagina 19).

Niet aangetroffen zijn:

- Reptielen, amfibieën, jaarrond beschermde nesten anders dan de nesten van huismus en gierzwaluw, overige zoogdieren, beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelden.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Effecten aanlegfase

Tijdens de aanlegfase is er geen sprake van aanvaringsslachtoffers. Wel treedt er op de bouwlocatie zelf en tijdelijk op de wegen er naartoe habitatverlies op van broedende, foeragerende of rustende vogels. In de invloedzone van de werkzaamheden zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig die verstoord kunnen worden. In het rapport “Soortbescherming windpark Caprice Angeren” (Econsultancy, augustus 2020) wordt derhalve uitgesloten dat op dit punt overtreding van de Wet natuurbescherming optreedt.

Algemene broedvogels kunnen wel op de bouwlocatie en binnen de invloedzone van de werkzaamheden voorkomen. Het betreft zowel zangvogels, weidevogels en akkervogels. Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd en de werkzaamheden buiten het broedseizoen starten, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten.

Effecten gebruiksfase

Effecten op vleermuizen

In het rapport soortbescherming van augustus 2020 zijn de effecten beschreven op aanvaringsslachtoffers, vaste rust- en verblijfplaatsen en vliegroute.

Aanvaringsslachtoffers gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuissoort in Nederland. Volgens de “European Topic Centre on Biological Diversity” bevindt zich in Nederland een populatie tussen de 300.000 en de 600.000 individuen. Zekerheidshalve gaan we uit van de minimumpopulatie, namelijk 300.000 individuen. Omgerekend betekent dit dat er gemiddeld 7 gewone dwergvleermuizen per vierkante kilometer voorkomen in Nederland. Aangezien de gewone dwergvleermuis redelijk gelijk verspreid over Nederland voorkomt is dit ook voor de onderzoekslocatie een goede indicatie.

De catchment area heeft een straal van 30 tot 50 kilometer, afhankelijk van de soort en terreineigenschappen. Op de onderzoekslocatie zijn relatief weinig lijnvormige elementen aanwezig. De gewone dwergvleermuis is ook een kleine soort die normaliter geen grote afstanden aflegt om te foerageren. Vanuit een worst-case benadering wordt derhalve een catchment area met een straal van 30 km aangehouden. Er is uitgegaan van een jaarlijkse natuurlijke sterfte van 20% (Sender & Simon, 2003). In tabel 3 is een overzicht te zien van de uitkomsten van de berekeningen om de voorspelde sterfte uit te zetten tegen de 1%-mortaliteitsnorm van de lokale netwerkpulatie.

Tabel 3: Berekening van de 1%-mortaliteitsnorm van de lokale netwerkpulatie van de gewone dwergvleermuis ten opzichte van de voorspelde aanvaringsslachtoffers door Windpark Caprice, inclusief de gebruikte parameters.

Parameters	Straal van catchment area: 30 km
Oppervlakte catchment area (km ²)	2.828
Netwerkpulatie (individen)	19.792
20% jaarlijkse natuurlijke sterfte (individen)	3.958
1%-mortaliteitsnorm (individen)	40
Voorspelde sterfte Windpark Caprice (individen)	7

Aanvaringsslachtoffers ruige dwergvleermuis. De ruige dwergvleermuis is eveneens een veel voorkomende vleermuissoort in Nederland. Deze soort maakt naast bebouwing ook vaker gebruik van boomholtes als vaste rust- en verblijfplaats. Volgens de “European Topic Centre on Biological Diversity” bevindt zich in Nederland een populatie van circa 100.000 individuen. Omgerekend komt dit neer op circa 2,5 ruige dwergvleermuizen per vierkante kilometer. Net als de gewone dwergvleermuis komt de ruige dwergvleermuis redelijk gelijk verspreid over heel Nederland voor, waardoor dit een goede indicatie is voor de onderzoekslocatie.

De ruige dwergvleermuis is vrijwel even groot en gedraagt zich vergelijkbaar met de gewone dwergvleermuis. Derhalve is voor de ruige dwergvleermuis eveneens een catchment-area aangehouden met een straal van 30 km aangehouden. De natuurlijke jaarlijkse sterfte van de ruige dwergvleermuis is hoger, namelijk circa 33% (Schmidt, 1994). In tabel 4 is een overzicht te zien van de uitkomsten van de berekeningen om de voorspelde sterfte uit te zetten tegen de 1%-mortaliteitsnorm van de lokale netwerkpopulatie. Tabel 5 vat de resultaten samen.

Tabel 4: Berekening van de 1%-mortaliteitsnorm van de lokale netwerkpopulatie van de ruige dwergvleermuis ten opzichte van de voorspelde aanvaringsslachtoffers door Windpark Caprice, inclusief de gebruikte parameters

Parameters	Straal van catchment area: 30 km
Oppervlakte catchment area (km ²)	2.828
Netwerkpopulatie (individueen)	6.815
33% jaarlijkse natuurlijke sterfte (individueen)	2.248
1%-mortaliteitsnorm (individueen)	23
Voorspelde sterfte Windpark Caprice (individueen)	1

Tabel 5: Inschatting van aanvaringsslachtoffers per vleermuissoort per locatie per jaar

Locatie	Geschat totaal aantal slachtoffers	Gewone dwergvleermuis	Ruige dwergvleermuis
Locatie noord	3	3	-
Locatie zuid	5	4	1
Totaal	8	7	1

Effect op vaste rust- en verblijfplaatsen

Tijdens het vleermuisonderzoek zijn alle bomen binnen de verstoringafstand van de verschillende bouwlocaties onderzocht op verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen. De bebouwing aan de noordgrens en de zuidgrens van het terrein van de steenfabriek bevat potentiële verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Door de afstand tot de geplande turbines zijn effecten op deze potentiële verblijfplaatsen niet aan de orde. Derhalve kan met zekerheid uitgesloten worden dat er negatieve effecten optreden ten opzichte van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen door de realisatie van windpark Caprice.

Effect op vliegroutes

Er is een vliegroute op de onderzoekslocatie aanwezig. De vliegroute functioneert vanwege de bomenrijen die luwte van de wind creëren, waardoor vleermuizen ongestoord kunnen vliegen. De bomenrij blijft volledig gehandhaafd en ligt niet binnen de invloedszone van de voorgenomen plannen, waardoor de functionaliteit van de vliegroute behouden blijft.

Cumulatie van effecten op vleermuizen

Voor de vleermuizen worden ook slachtoffers verwacht in andere parken onder gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen, laatvliegers en rosse vleermuizen. De rosse vleermuis is in Nederland een relatief zeldzame soort, waar een laag aantal aanvaringsslachtoffers al snel een effect kan hebben op de populatie. In windpark Caprice worden echter geen aanvaringsslachtoffers van de rosse vleermuis en/of de laatvlieger verwacht, waardoor cumulatieve effecten met andere windparken niet van toepassing zijn. Voor de gewone- en ruige dwergvleermuis en de laatvlieger is cumulatie wel van toepassing. In tabel 6 is een overzicht te zien van de cumulatieve aanvaringsslachtoffers van de betreffende soorten ten opzichte van het 1%-mortaliteitscriterium.

Tabel 6: cumulatieve aanvaringsslachtoffers ten opzichte van het 1%-mortaliteitscriterium.

Soort	Cumulatieve aanvaringsslachtoffers	1%-mortaliteitsnorm
Gewone dwergvleermuis	32,5	40
Ruige dwergvleermuis	18	23

In het rapport soortbescherming wordt geconcludeerd dat ook in cumulatie voor geen van de soorten het 1%-mortaliteitscriterium wordt overschreden en dat daarmee negatieve effecten op de staat van instandhouding redelijkerwijs zijn uit te sluiten.

Effecten op vogels

Er is naar drie verschillende verstoringstypen voor vogels gekeken: aanvaringsslachtoffers (sterfte), habitatverlies of verstoring en barrièrewerking

Aanvaringsslachtoffers

Uit slachtofferonderzoeken van bestaande windparken in Nederland en België van de afgelopen 15 jaar blijkt dat in een windpark gemiddeld 20 aanvaringsslachtoffers per turbine per jaar vallen. Voor Windpark Caprice wordt verwacht dat globaal evenveel aanvaringsslachtoffers per turbine zullen vallen, voornamelijk trekvogels, maar ook lokale broedvogels. Dit betekent dat voor het volledige windpark er maximaal 40 aanvaringsslachtoffers van vogels per jaar zullen vallen.

Effecten op broedvogels

Vernietiging van in gebruik zijnde nesten wordt voorkomen door mitigerende maatregelen te treffen zoals de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren en/of een broedvogelcheck uitvoeren voor aanvang van de werkzaamheden. Dit effect wordt uitgesloten.

Broedvogels kunnen in aanvaring komen met de windturbines. Voor elke aanwezige broedvogel is een inschatting gemaakt van het aantal aanvaringsslachtoffers per jaar en is met behulp van de 1%-mortaliteitsnorm bekeken of de gunstige staat van instandhouding in het geding komt.

Effecten op niet-broedvogels

Voor de soorten trekvogels en watervogels is met op basis van de principes van het Flux-Collision Model van Bureau Waardenburg (Kleyheeg-Hartman et al., 2018) het maximaal aantal aanvaringsslachtoffers per soort bepaald. De daarbij gehanteerde aannames zijn:

- 80% van de vogels die bij de bouwlocaties van de windturbines vliegt, zal bewust om of over de windturbines vliegen;
- Het percentage van de vogelflux dat door het windpark vliegt op de hoogte van de windturbines is soortspecifiek en gebaseerd op waarnemingen in het veld;
- In één vlucht worden beide windturbines gepasseerd door de vogels;
- De aanvaringskans van vogels die door het rotorvlak van de turbines vliegen is 1% voor de ganzensoorten en 0,5% voor de andere soorten. Deze aantallen zijn significant hoger dan in de literatuur wordt aangehouden;

De soort-specifieke tabel met voorspelde aantallen slachtoffers is opgenomen op pagina 21-22 van de “Rapportage soortbescherming Windpark Caprice te Angeren, Econsultancy, 17 augustus 2020”. Voor geen van de 42 broedvogelsoorten of 21 trek- en watervogels overschrijdt de voorspelling van het maximaal aantal aanvaringsslachtoffers de 1%-mortaliteitsnorm². Derhalve kan redelijkerwijs uitgesloten worden dat de additionele sterfte door de realisatie van Windpark Caprice een significant negatief effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de soorten.

Cumulatieve effecten vogels

Met inachtneming van de aanvaringsslachtoffers van vogels in projecten waarmee gecumuleerd dient te worden, wordt de totale voorspelling van het aantal aanvaringsslachtoffers voor enkele soorten iets hoger. Dit is voornamelijk het geval voor de kolgans, grauwe gans, stormmeeuw, kokmeeuw, wilde eend, smient en kievit. Voor geen van deze (of andere) soorten wordt echter de 1%-mortaliteitsnorm overschreden, tevens met inachtneming van de cumulatie.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

In de aanvraag zijn geen preventieve maatregelen beschreven.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

In de aanvraag zijn geen mitigerende maatregelen beschreven, aangezien het 1%-additionele mortaliteits-criterium cf. de aanvraag niet wordt overschreden.

² Opgeteld zijn dit 63 soorten terwijl voor 62 soorten ontheffing is aangevraagd. De reden hiervoor is dat de meerkoet in beide lijsten voorkomt.

Datum
22 september 2022

Zaaknummer
2019-008546

Blad
17 van 21

Beoordeling

Beoordeling ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is.

Teneinde een eventueel cumulatief effect op de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis te voorkomen stellen wij echter aanvullende mitigerende maatregelen voor in de vorm van een stilstandvoorziening voor vleermuizen (zie voorschrift 14).

Andere bevredigende oplossing

Voor het windpark is een MER opgesteld³, deze is als bijlage bij de aanvraag gevoegd. In het MER zijn verschillende alternatieven met elkaar vergeleken en is het voorkeursalternatief als meest gunstig beoordeeld. De onderzochte varianten wijken weliswaar niet af in slachtofferaantallen, maar wel in overige effecten op natuur.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

Wij onderschrijven dat het gekozen voorkeursalternatief voor windpark Caprice het beste onderzochte alternatief is.

Wij concluderen dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

Belang

In een afzonderlijke bijlage bij de aanvraag is het belang⁴ van de ingreep onderbouwd. Daarin wordt geconcludeerd dat de opwekking van duurzame energie met behulp van windturbines in het algemeen en de ontwikkeling van Windpark Caprice in het bijzonder een bijdrage levert aan het beperken van klimaatverandering en luchtverontreiniging en het vergroten van de voorzieningszekerheid. Daarmee zijn de belangen gediend van volksgezondheid, openbare veiligheid en dwingende redenen van groot openbaar belang waaronder redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Beoordeling van belang

Wij kunnen instemmen met het in de aanvraag beschreven belang. Het betreft de belangen die zijn weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

Het effect van aanleg en gebruik van windpark Caprice op de gunstige staat van instandhouding van de verschillende aanwezige vleermuissoorten is beschreven in de rapportage “Rapport Soortbescherming, Econsultancy, augustus 2020”.

³ Bijlage 5 - ProjectMER Windpark Caprice v25022020, Bosch en VanRijn, februari 2020

⁴ Bijlage 2 - Belang van de ingreep Windpark Caprice

Datum
22 september 2022

Zaaknummer
2019-008546

Blad
18 van 21

Gunstige staat van instandhouding vogels

Met inachtneming van de aanvaringsslachtoffers van vogels in projecten waarmee gecumuleerd dient te worden, wordt de totale voorspelling van het aantal aanvaringsslachtoffers voor enkele soorten iets hoger. Dit is voornamelijk het geval voor de kolgans, grauwe gans, stormmeeuw, kokmeeuw, wilde eend, smient en kievit. Voor geen van deze (of andere) soorten wordt echter de 1%-mortaliteitsnorm overschreden, tevens met inachtneming van de cumulatie. Bij geen van de soorten overschrijdt de voorspelling van het maximaal aantal aanvaringsslachtoffers de 1%-mortaliteitsnorm. Derhalve kan redelijkerwijs uitgesloten worden dat de additionele sterfte door de realisatie van Windpark Caprice een significant negatief effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de soorten.

Gunstige staat van instandhouding gewone dwergvleermuis

In het onderzoeksgebied zijn één kraamverblijfplaats, vier zomerverblijfplaatsen, één zomer/paarverblijfplaats en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Bij deze verblijfplaatsen mag er ook van uitgegaan worden dat deze in milde winterperiodes dienst kunnen doen als solitaire winterverblijfplaatsen. Daarmee is alleen de functie van massawinterverblijfplaats in het onderzoeksgebied niet aanwezig.

Essentiële functies voor een kolonie gewone dwergvleermuizen zoals het grootbrengen van de jongen en paren vindt wel in het onderzoeksgebied plaats. Ook wordt in het onderzoeksgebied gefoerageerd en zijn zomerverblijfplaatsen aanwezig. Het onderzoeksgebied onderhoudt daarmee voor een belangrijk deel een kolonie gewone dwergvleermuizen. Zonder de geplande ruimtelijke ontwikkeling zouden deze kolonie voor wat betreft de in het onderzoeksgebied aanwezige functies duurzaam kunnen blijven voortbestaan. Enkel voor de functie massawinterverblijfplaats is dit voor deze kolonie onbekend. Worstcase moet hiervan dan ook worden uitgegaan dat het voortbestaan hiervan niet is gewaarborgd. Veel ruimtelijke ontwikkelingen vinden immers nog steeds plaats zonder ecologisch onderzoek. Renovatiewerkzaamheden kunnen er bijvoorbeeld voor zorgen dat een massawinterverblijfplaats ongeschikt wordt gemaakt. Al met al moet dus gesteld worden dat de huidige plaatselijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis ongunstig – ontoereikend is.

Gunstige staat van instandhouding ruige dwergvleermuis

In het onderzoeksgebied zijn twee zomerverblijfplaatsen en drie paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis aanwezig. Bij deze verblijfplaatsen mag er ook van uitgegaan worden dat deze dienst kunnen doen als winterverblijfplaatsen. Ook wordt door de ruige dwergvleermuizen in het onderzoeksgebied gefoerageerd. Omdat in Nederland niet of nauwelijks kraamverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis aanwezig zijn, kan gesteld worden dat zover bekend alle in Nederland aanwezige functies in het onderzoeksgebied aanwezig zijn. Op zichzelf staand en op plaatselijk niveau is het onderzoeksgebied dan ook belangrijk voor de ruige dwergvleermuis. Zonder de geplande ruimtelijke ontwikkeling zouden deze functies voor de ruige dwergvleermuis duurzaam kunnen blijven voortbestaan. De plaatselijke staat van instandhouding kan dan ook als gunstig beoordeeld worden.

Voor de vleermuizen worden ook slachtoffers verwacht in andere parken onder gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen, laatvliegers en rosse vleermuizen. De rosse vleermuis is in Nederland een relatief zeldzame soort, waar een laag aantal aanvaringsslachtoffers al snel een effect kan hebben op de populatie. In windpark Caprice worden echter geen aanvaringsslachtoffers van de rosse vleermuis en/of de laatvlieger verwacht, waardoor cumulatieve effecten met andere windparken niet van toepassing zijn. Voor de gewone- en ruige dwergvleermuis en de laatvlieger is cumulatie wel van toepassing. In tabel 7 is een overzicht te zien van de cumulatieve aanvaringsslachtoffers van de betreffende soorten ten opzichte van het 1%-mortaliteitscriterium.

Tabel 7: *cumulatieve aanvaringsslachtoffers ten opzichte van het 1%-mortaliteitscriterium.*

Soort	Cumulatieve aanvaringsslachtoffers	1%-mortaliteitsnorm
Gewone dwergvleermuis	32,5	40
Ruige dwergvleermuis	18	23

In het rapport “Rapportage soortbescherming Windpark Caprice te Angeren, Econsultancy, augustus 2020” wordt geconcludeerd dat ook in cumulatie voor geen van de soorten het 1%-mortaliteitscriterium overschreden en dat daarmee negatieve effecten op de staat van instandhouding redelijkerwijs zijn uit te sluiten.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort(en)

Beoordeling effecten op de staat van instandhouding van vogels inclusief cumulatie

Wij kunnen instemmen met de conclusie dat aanleg en gebruik van windpark Caprices geen negatieve effecten heeft op de staat van instandhouding van de onderzochte vogelsoorten.

Beoordeling effecten op de staat van instandhouding van vleermuizen inclusief cumulatie

Met betrekking tot vleermuizen achten wij het risico op een negatief effect op de staat van instandhouding niet uitgesloten gezien het geringe verschil tussen de in cumulatie voorspelde aantallen slachtoffers en de 1% additionele mortaliteit. Derhalve schrijven wij voor vleermuizen een stilstandvoorziening voor.

Voorgesteld wordt om in de eerste 3 jaar een standaard-algoritme voor de stilstandvoorziening voor vleermuizen toe te passen (zie voorschrift 14) en daarna toe te werken naar een locatiespecifiek algoritme. Dat algoritme wordt in overleg met de provincie bepaald, nadat eerst drie jaar is gemonitord met batdetectors met een opnamefunctie op gondelhooft, zodat specifiek kan worden bepaald welke omstandigheden (perioden/tijden) doelgericht en effectief zijn voor het verder beperken van slachtoffers op de specifieke locatie en onder de betreffende specifieke soorten (zie voorschriften 15 en 16).

Door toepassing van de stilstandvoorziening kan het aantal aanvaringsslachtoffers onder vleermuizen met meer dan 80% verminderd worden (Voigt et al., 2015).

Datum
22 september 2022

Zaaknummer
2019-008546

Blad
20 van 21

Met toepassing van de stilstandvoorziening wordt het aantal aanvaringsslachtoffers onder de gewone dwergvleermuis verminderd tot 1,4 per jaar (uitgaande van een reductie van 80%). Dit betreft nog slechts 4% van de 1%-mortaliteitsnorm (1%-mortaliteitsnorm = 40 individuen) in plaats van 18% zonder stilstandvoorziening. Er is dan ook geen sprake van een significant effect op de staat van instandhouding van de lokale populatie gewone dwergvleermuizen. Het aantal aanvaringsslachtoffers onder de ruige dwergvleermuis vermindert door de toepassing van de stilstandvoorziening tot 0,2 per jaar (uitgaande van een reductie van 80%). Dit betreft 1% van de 1%-mortaliteitsnorm (1%-mortaliteitsnorm = 23 individuen) in plaats van 4% zonder stilstandvoorziening. Ook wat betreft de ruige dwergvleermuis is er dan ook geen sprake van een significant effect op de staat van instandhouding van de lokale populatie. Doordat het aantal aanvaringsslachtoffers onder vleermuizen binnen Windpark Caprice vermindert door toepassing van de stilstandvoorziening, zal ook het cumulatieve aantal aanvaringsslachtoffers onder vleermuizen met inachtneming van de aanvaringsslachtoffers in andere windparken verminderen (zie tabel I).

Tabel I: Cumulatieve aanvaringsslachtoffers ten opzichte van het 1%-mortaliteitscriterium met en zonder stilstandvoorziening.

Soort	Cumulatieve aanvaringsslachtoffers zonder stilstandvoorziening	Cumulatieve aanvaringsslachtoffers met stilstandvoorziening	1% mortaliteits- norm
Gewone dwergvleermuis	32,5	26,9	40
Ruige dwergvleermuis	18	17,2	23

Ook in cumulatie wordt voor geen van de soorten het 1%-mortaliteitscriterium overschreden. Het verschil tussen het aantal cumulatieve aanvaringsslachtoffers ten opzichte van de 1%-mortaliteitsnorm wordt groter door toepassing van de stilstandvoorziening. Negatieve effecten op de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn uit te sluiten.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soorten welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soorten en verbodsbepalingen wordt de ontheffing verleend. Dit komt overeen met de aangevraagde soorten en verbodsbepalingen.

Conclusie

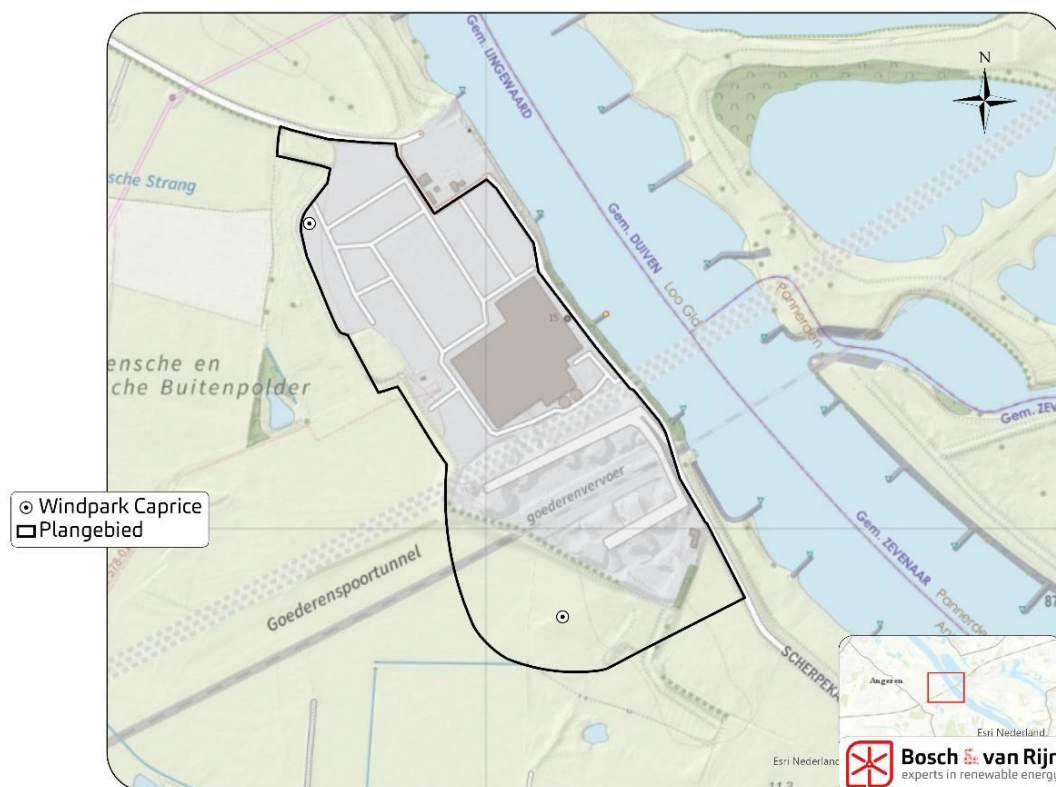
Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

Datum
22 september 2022

Zaaknummer
2019-008546

Blad
21 van 21

BIJLAGE 2: Plangebied

Ligging plangebied en daarbinnen de beoogde locaties voor de 2 windturbines.